

Latvijas biznesa gada pārskats 2022

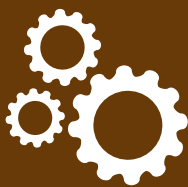
Firmas.lv

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

RŪPNIECĪBA

Rūpniecība

- Elektrotehnika un elektronika • Ķīmiskā rūpniecība • Metālapstrāde un mašīnbūve
- Poligrāfija • Viegļā rūpniecība, iepakojums • Zinātniskā pētniecība un ražošana

+/- Panākumi un neveiksmes

“Latvijas finieris” plāno investēt 67 miljonus eiro saplākšņu ražotāja “Verems” ražošanas jaudu palielināšanā

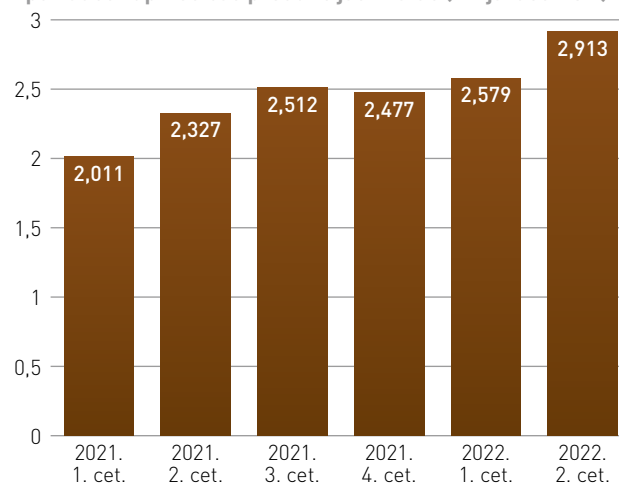
AS “Latvijas finieris” plāno investēt vairāk nekā 67 miljonus eiro Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas meitasuzņēmumā SIA “Verems” ražošanas jaudu palielināšanā. Projektā paredzēts dubultot rūpnīcas bērza saplākšņa ražošanas jaudu, attīstīt augstas pievienotās vērtības produktu ražošanu un radīt jaunas darbavietas aptuveni 70 cilvēkiem. Pēc kompānijā vēstītā, projektu plānots īstenot līdz 2024. gada beigām.

Rūpniecības produkcijas izlaide pirmajā pusgadā Latvijā pieaugusi par 3,8%

Latvijā rūpniecības produkcijas izlaide 2022. gada pirmajos sešos mēnešos, pēc kalendāri koriģētajiem datiem, salīdzināms cenās pieaugusi par 3,8% salīdzinājumā ar 2021. gada attiecīgo periodu, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati. Tostarp apstrādes rūpniecībā bija pieaugums par 6,5%, bet ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē – par 1,5%, kamēr elektroenerģijas un gāzes apgādē bija kritums par 13,9%.

Tendence

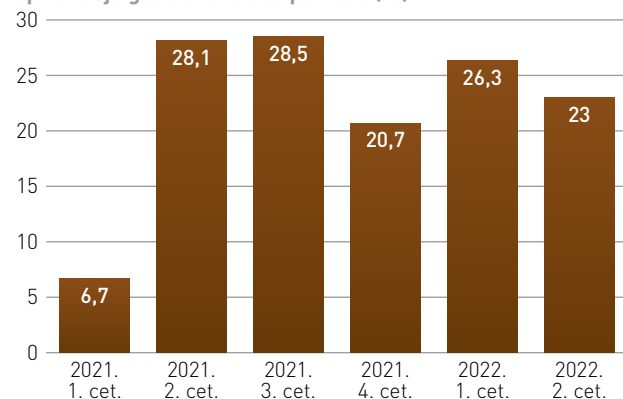
Apstrādes rūpniecības produkcijas izlaide (miljardos EUR)

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

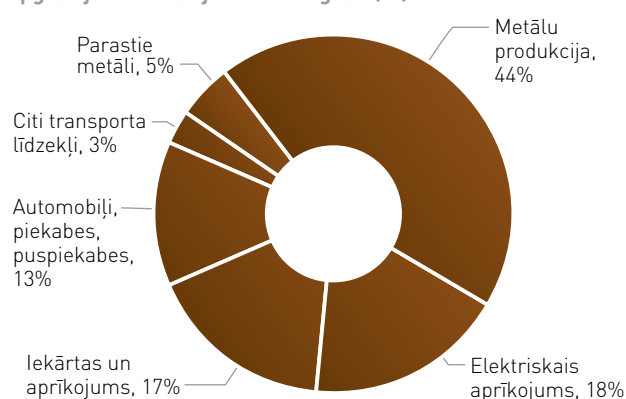
Nozares fakti

Apdrošinātāja izmaiņas apstrādes rūpniecībā pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Metālapstrādes un mašīnbūves nozares apgrozījuma sadalījums 2021. gadā (%)

Avots: Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociācija

Izaicinājumi un atbalsts

Piešķir atbalstu energoietilpīgiem uzņēmumiem pieaugušo energoresursu cenu kompensēšanai

Saeima 2022. gada augusta beigās galīgajā lasījumā pieņēma valdības virzītos grozījumus “Pret Ukrainu vērstās Krievijas militārās agresijas dēļ piemēroto sankciju un pretpasākumu izraisīto ekonomisko seku pārvarēšanas atbalsta likumā”, kas noteica apkures sezonā energoietilpīgiem uzņēmumiem nodrošināt daļēju energoresursu cenu kompensāciju.

Atbalstu pieaugušo energoresursu cenu dēļ bija paredzēts sniegt apmēram 250 energoietilpīgiem apstrādes rūpniecības uzņēmumiem. Paredzēts, ka vidējais atbalsts būs 200 000 eiro un tiks izsniegts grantu veidā. Atbalstu administrē Būvniecības valsts kontroles birojs.

Ekonomikas ministrijā (EM) paredzēja, ka atbalsts energoietilpīgiem uzņēmumiem valstij varētu izmaksāt apmēram 50 miljonus eiro.

EM norādīja, ka atbalsts paredzēts apstrādes rūpniecības komersantiem, jo tieši tie vistiešākajā veidā ir ietekmēti no militārās agresijas sekām, šie komersanti veido energoietilpīgus uzņēmumus, un vienlaikus apstrādes rūpniecība ir joma, kas nodrošina būtisku eksporta īpatsvaru.

Vienlaikus valdība ir paudusi gatavību lemt par papildu atbalsta pasākumiem, ja būs tāda nepieciešamība.

Ražotājcenās Latvijas rūpniecībā 2022. gada jūnijā pieauga par 30,1%

Latvijas rūpniecībā vidējais ražotāj cenu līmenis 2022. gada jūnijā, salīdzinot ar 2021. gada attiecīgo periodu, palielinājies par 30,1%, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati. Vietējā tirgū realizētajai produkcijai cenu līmenis 2022. gada jūnijā salīdzinājumā ar 2021. gada jūniju audzis par 44,1%, kamēr eksportētajai produkcijai – par 18,5%.

Ražotāju cenu līmeni visvairāk ietekmēja cenu pieaugums elektroenerģijā, gāzes apgādē, siltumapgādē un gaisa kondicionēšanā; koksnes, koka un korķa izstrādājumu (izņemot mēbeles) ražošanā; pārtikas produktu ražošanā; gatavo metālizstrādājumu ražošanā (izņemot mašīnas un iekārtas), kā arī nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā.

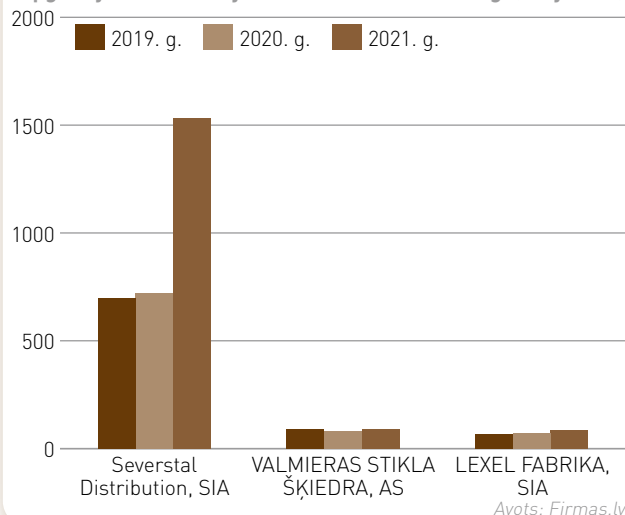
Rādītāju dinamika

Uzņēmumi, kuru apgrozījums ir virs 145 000 EUR

	2019	2020	2021
 Apkopoto uzņēmumu skaits	1336	1370	1406
 Darbinieku skaits, tūkst.	36	37	38
 Peļņa, milj. EUR	215	224	353
 Rentabilitāte	5	5	6
 Agrozījums, milj. EUR	3940	4106	5591
 Agrozījuma izmaiņas, %	1	4	36

Apgrozījums industrijas līderiem

Apgrozījums industrijas līderiem 2019.–2021. g. (milj. EUR)

Virsnoszares skaitļos

	Uzņēmumu skaits			Apgrozījums, peļņa EUR						Darbinieki, skaits kopā	Nodokļi (VID dati)	
	Kopā	Pieaudzis apgrozījums	Jauni atlasē	Neto apgrozījums, tūkst.	21/20	20/19	19/18	Peļņa, tūkst.	Rentabilitāte		Kopā, tūkst.	VSAOI uz darbinieku, tūkst. EUR
Rūpniecība	1406	74%	10%	5 590 589	36%	4%	1%	353 293	6%	37 768	314 803	4,41
Elektrotehnika un elektronika	145	72%	12%	370 307	7%	20%	-21%	28 736	8%	3615	26 837	4,52
Ķīmiskā rūpniecība	217	68%	9%	920 149	28%	23%	1%	71 297	8%	5311	54 495	5,18
Metālapstrāde un mašīnbūve	580	79%	11%	3 288 305	53%	-3%	4%	181 019	6%	16 117	138 976	4,64
Poligrāfija	135	68%	10%	281 630	12%	-12%	4%	15 173	5%	3033	22 460	4,9
Vieglā rūpniecība, iepakojums	283	71%	10%	664 926	15%	0%	4%	46 603	7%	9020	63 649	3,22
Zinātniskā pētniecība un ražošana	46	72%	15%	65 271	5%	27%	-30%	10 466	16%	672	8387	5,67

TOP 10

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2021. g. neto apgrozījums, tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2020. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	Uralkali Trading, SIA	Ķīmiskie reaģenti	2 804 360	54,85%	2 ■	59
2	Severstal Distribution, SIA	Metālapstrāde	1 531 033	112,77%	4 ■	251
3	VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRA, AS	Stikla šķiedras izstrādājumi	90 526	8,80%	5 ■	1146
4	LEXEL FABRIKA, SIA	Elektrotehnisko iekārtu un elektromateriālu ražošana	85 924	18,41%	0 ■	281
5	LIVONIA PRINT, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	74 448	14,08%	2 ■	680
6	POLYSTYLEX, SIA	Ķīmiskās preces	71 196	35,62%	6 ■	13
7	Bucher Municipal, SIA	Mašīnbūve	64 150	11,94%	4 ■	371
8	LAVIOLA, SIA	Ķīmiskās preces	58 442	130,45%	4 ■	3
9	POLIPAKS, SIA	Iepakojums, iesaiņošana	55 624	15,91%	1 ■	281
10	STORA ENSO PACKAGING, SIA	Iepakojums, iesaiņošana	53 838	23,07%	9 ■	182

Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

Asociācijas viedoklis

Liels optimisms nozarē nav vērojams

Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības asociācijas valdes priekšsēdētājs
Toms Grīnfelds

Pēc Krievijas sāktā kara Ukrainā pirmās pāris nedēļas nozarē bija šoks, jo apstājās izejmateriālu piegādes, bet cenas "gāja kosmosā". Situāciju pasliktināja arī tas, ka galvenais tērauda izstrādājumu piegādātājs un metālgriešanas servisa centrs Latvijas uzņēmumiem bija sankcijām pakļautais uzņēmums "Severstal Distribution".

Sākotnēji bija vērojams liels izejvielu deficīts, jo uzņēmumi visā Eiropā izmisīgi meklēja piegādātājus, maksāja tādu cenu, kādu piegādātāji prasīja. Vairākiem izejvielu veidiem cenas pieauga pat vairākas reizes. Patlaban situācija ir stabilizējusies gan ar cenām, gan piegādēm. Par izejmateriāliem nozarei krenķu nav.

Galvenā problēma bija energoresursu cenas un 2022./2023. gada apkures sezona. Valsts atbalstam energoietilpīgajiem uzņēmumiem metālapstrādes un mašīnbūves uzņēmumi nekvalificējas,

jo nozare nav no energoietilpīgajām. Lielākas cerības ir uz atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kompensējot 50% no energoresursu cenas, kas pārsniedz 160 eiro par megavatstundu – tas vismaz daļēji kompensēs apkures sadārdzinājumu.

Krievijas, Baltkrievijas un Ukrainas tirgu aizvēršanās kopumā ietekmēja aptuveni virs 10% no nozares apjomiem, no tiem ap 9% bija Krievijas tirgus. Lielākā daļa nozares uzņēmumu produkciju eksportē uz ES, tāpēc šo tirgu zaudēšana nebūs tik jūtama. Arī tiem, kas strādāja ar Krieviju un Baltkrieviju, šo valstu īpatnsvars nebija lielākais un ir arī citi eksporta tirgi. Patlaban Krievija vairs nav ne nozares izejmateriālu avots, ne arī eksporta tirgus, ir atrasti gan citi piegādātāji, gan arī citi tirgi. Tomēr bažas par nākotni pastāv, jo lielāka vai mazāka, bet recesija Eiropā būs. Pagaidām daļu no ražošanas sadārdzinājuma izdodas kompensēt ar produkcijas cenu celšanu – nozares galvenie klienti ir citi uzņēmumi, kas saprot šo sadārdzinājumu. Eksportu uz ES metāla cenu kāpums būtiski neietekmē, jo cenu līmenis ir augsts visā pasaulē, un klienti, kas pērk produkciju, kura tiem nepieciešama, to saprot un maksā arī augstākas cenas. Metālapstrādes nozare piegādā produkciju, bez kuras ražotāji nevar iztikt, tāpēc augstās cenas ir jāpieņem. Kopumā 2022. gada pirmā pusgada rezultāti bijuši diezgan iespaidīgi un vērtējami labi, nozarei darba pieticis, pasūtījumi arī bija pietiekami. Tomēr arī īpaši liels optimisms nozarē nebija vērojams.

Asociācijas viedoklis

Augstās energoresursu cenas ietekmē daļu no nozares

Latvijas Viegglās rūpniecības uzņēmumu asociācijas vadītājs
Guntis Strazds

Šūšanas nozarē energoresursu cenu ietekme ir mazāka, taču kāpumu izjūt tekstila nozare. Pat ar visiem valdības paziņotajiem atbalsta pasākumiem energoresursu cenu kāpums nozari satrauc. Tomēr nozarē patlaban nav uzņēmumu, kuri būtu ziņojuši par nepieciešamību apturēt darbu izmaksu pieauguma dēļ.

Ražošanā nepieciešamās izejvielas no Krievijas netiek importētas. Tomēr tās caur šo valsti tiek vestas tranzītā no Kazahstānas, Uzbekistānas un Ķīnas. Pagaidām izejvielu piegāde notiek, bet nav zināma tālākā situācijas attīstība. Vienlaikus ir vairāki pozitīvi aspekti – pagaidām uzņēmumiem ir izejvielu rezerves, un, pateicoties tam, ka 2021. gads ir bijis neraksturīgi labs, uzņēmumiem 2022. gadā bija laba finansiālā rocība, kas palīdzēja šo nepatīkamo laiku pārdzīvot.

2022. gada septiņos mēnešos nozares kopējais eksporta apjoms pieauga par 11% salīdzinājumā ar 2021. gadu. Tas gan ir noticis,

pateicoties produkcijas cenu kāpumam, bet arī pēc saražotā apjoma eksports bijis par 4% lielāks. Tomēr 2022. gada pēdējais ceturksnis un ziema nozarei bijuši smagi. Pagaidām pasūtījumi uzņēmumiem ir, tiek meklēti arī jauni noieta tirgi. Iepriekšējos gados kopumā asociācijas uzņēmumi Krievijā ir pārdevuši apmēram 7–9% no saražotā. Lielāks Krievijas tirgus īpatsvars ir šūšanas uzņēmumiem, kuri uz šo tirgu eksportēja 35% saražotā, un veļas ražošanas uzņēmumiem, kuri uz Krieviju eksportēja 20% produkcijas. Tajā pašā laikā daudz veļas tika eksportēts arī uz Skandināvijas valstīm, īpaši uz Zviedriju, līdz ar to alternatīvi tirgi nozarei ir.

Vienlaikus 2022. gadā, piemēram, šūšanas izstrādājumu produkcijai visus pasūtījumus nebija iespējams izpildīt. Tas noticis par spīti tam, ka uz Krieviju un Baltkrieviju Latvija saražoto vairs neeksportē, toties uzlabojušās tirdzniecības saites ar Kazahstānu. 2022. gads kopumā bijis līdzīgs 2021. gada rezultātiem, lai gan energoresursu cenu dēļ bija grūti konkurēt ar Polijas, Lietuvas un Igaunijas ražotājiem, kur energoresursi ir divas reizes lētāki. Par nākotnes izaugsmi ir neziņa, turklāt vairākiem uzņēmumiem problēmas var radīt situācija gāzes tirgū. Gāzes sadārdzinājumu šobrīd nešķiet iespējams kompensēt, pat kāpinot produkcijas cenu, bet elektrības sadārdzinājumu uzņēmumi kompensē ar energoefektīvākām šujmašīnām. 2022. gadā nozare "tikusi cauri" uz cenu pieauguma rēķina, bet pilnībā kompensēt energoresursu cenu pieaugumu tas nevar.

Elektrotehnika un elektronika

Joprojām ietekmē dažādu elektronikas komponentu deficīts

AS "SAF Tehnika"
valdes locekle
Zane Jozepa

Kopš Krievijas sāktās karadarbības Ukrainā tiešā ietekme uz "SAF Tehnika" grupas darbību ir salīdzinoši ierobežota, tomēr biznesa vides nenoteiktība ir palielinājusies.

Tāpat pasaulē valda dažādu elektronikas komponentu deficīts. Piegādes ķēdes tiek arvien vairāk apgrūtinātas – alternatīvas transporta iespējas palielina piegāžu laikus un izmaksas. Tāpat kā Covid-19 pandēmijas periodos, regulāri pārskatot iepirkumu apjomus un termiņus, uzņēmums arvien turpina uzkrāt

materiālās rezerves, lai spētu izpildīt lielāko daļu pasūtījumu ierastajos izpildes laikos.

Grupa turpina pētīt tirgus pieprasījumu un problemātiskos jautājumus, lai spētu piedāvāt nepieciešamās produktu modifikācijas, kā arī turpina investīcijas produktu izstrādē. Kompānijas mērķis ir stabilizēt apgrozījuma līmeni, kas nodrošina pozitīvu neto rezultātu ilgtermiņā.

Nozares TOP 25 uzņēmumi

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2021. gada apgroz. tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2020. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	LEXEL FABRIKA, SIA	Elektrotehnisko iekārtu un elektromateriālu ražošana	85 924	18,41%	-0,09 ■	281
2	Light Guide Optics International, SIA	Elektrotehnisko iekārtu un elektromateriālu ražošana	37 758	38,13%	36,71 ■	218
3	AXON CABLE, SIA	Elektrotehnisko iekārtu un elektromateriālu ražošana	31 088	0,31%	3,81 ■	664
4	HansaMatrix, AS	Elektroniskās ierīces, komponentes	21 359	-0,13%	-6,8 ■	13
5	JAUDA, ENERGOFIRMA, AS	Elektrotehnisko iekārtu un elektromateriālu ražošana	13 346	4,53%	-3,4 ■	165
6	TFN Trading, SIA	Elektroniskās ierīces, komponentes	6 911	8,91%	-0,75 ■	6
7	Erica Synths, SIA	Sadzīves tehnikas ražošana	6 694	24,08%	41,05 ■	10
8	VOLBURG, SIA	Elektroniskās ierīces, komponentes	6 476	85,19%	10,83 ■	67
9	SMD Baltic, SIA	Elektroniskās ierīces, komponentes	6 346	-9,00%	16 ■	120
10	BAJTEL.LV, SIA	Elektroniskās ierīces, komponentes	6 101	18,78%	9,19 ■	16
11	EDGE Technologies, SIA	Elektroniskās ierīces, komponentes	5 752	48,21%	28,17 ■	13
12	Top Trade, SIA	Elektroniskās ierīces, komponentes	5 578	179,81%	-9,37 ■	1
13	VISSA ELECTRONICS, SIA	Elektroniskās ierīces, komponentes	5 545	-11,01%	4,68 ■	4
14	HansaMatrix Pārogre, SIA	Elektroniskās ierīces, komponentes	5 534	6,88%	4,69 ■	69
15	HansaMatrix Ventspils, SIA	Elektrotehnisko iekārtu un elektromateriālu ražošana	5 411	1,62%	0,77 ■	83
16	Satema Baltic, SIA	Elektrotehnisko iekārtu un elektromateriālu ražošana	5 228	91,62%	8,16 ■	16
17	Elfa Distrelec, SIA	Elektroniskās ierīces, komponentes	4 166	30,37%	3,63 ■	97
18	Baltic Scientific Instruments, SIA	Metroloģija, mēraparāti un mērinstrumenti	4 120	16,91%	9,31 ■	74
19	OptoElektronika LV Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas, SIA	Elektrotehnisko iekārtu un elektromateriālu ražošana	3 894	39,64%	11,59 ■	298
20	PEDROBEAT LIGHTING COMPANY, SIA	Apgaismes tehnikas ražošana	3 422	4 reizes	2,98 ■	8
21	Lemona Latvija, SIA	Elektroniskās ierīces, komponentes	3 422	21,18%	2,89 ■	19
22	TRANSPORTA SABIEDRĪBA LATVIJA, SIA	Metroloģija, mēraparāti un mērinstrumenti	3 412	86,95%	26,39 ■	33
23	Socintech, SIA	Elektroniskās ierīces, komponentes	3 245	-10,27%	2,04 ■	2
24	AquaHeat, SIA	Metroloģija, mēraparāti un mērinstrumenti	3 130	5,14%	17,87 ■	4
25	ALFA RPAR, AS	Elektroniskās ierīces, komponentes	2 867	3,30%	2,12 ■	150

Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

Atbalsts energoietilpīgajiem uzņēmumiem neatsvērš pieaugušās izmaksas

AS "Valmieras stikla šķiedra"
valdes priekšsēdētājs
Stefans Jugels

Lai gan atbalsta energoietilpīgajiem uzņēmumiem provizoriski absolūtā atbalsta summa varētu būt būtiska, tā tomēr neatsvērš pat 10% no pieaugošajām enerģijas izmaksām.

Uzņēmums atzinīgi vērtē, ka tiek samazinātas papildu izmaksas par elektroenerģijas iegādi, vienlaikus pašreizējās apstākļos enerģijas tirgus un cenas ir jāregulē. Gāzes un elektroenerģijas jomā mēs saskaramies ar oligopola situāciju, izmantojot tā sauktās "enerģijas tirdzniecības biržas" "Nord Pool" un TTF kā instrumentu, lai manipulētu ar cenām un izmantotu negodīgas

peļņas gūšanai. Ja tas tā turpināsies, uzņēmums būs spiests pārvirzīt naudas plūsmu gāzes importētājiem un enerģētikas uzņēmumiem un nevarēs veikt investīcijas, kas nepieciešamas, lai sacenstos ar konkurentiem no Āzijas.

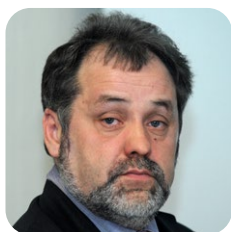
Periodā no 2021. gada decembra līdz šim brīdim vērojams vēl straujāks cenu un izmaksu kāpums galvenokārt ģeopolitisko satricinājumu dēļ. Kopš 2022. gada marta uzņēmums pilnībā pārtraucis iepirkt materiālus no Krievijas un Baltkrievijas un līdz turpmākiem valdības lēmumiem uz šiem tirgiem nepiegādās arī savu produkciju.

Nozares TOP 25 uzņēmumi

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2021. gada apgroz. tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2020. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	Uralkali Trading, SIA	Ķīmiskie reaģenti	2 804 360	54,85%	1,67 ■	59
2	VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRA, AS	Stikla šķiedras izstrādājumi	90 526	8,80%	4,97 ■	1146
3	POLYSTYLEX, SIA	Ķīmiskās preces	71 196	35,62%	5,74 ■	13
4	LAVIOLA, SIA	Ķīmiskās preces	58 442	130,45%	4,22 ■	3
5	Evopipes, SIA	Plastmasas izstrādājumi	43 057	33,49%	11,29 ■	144
6	ENAMINE, SIA	Ķīmiskie reaģenti	36 438	14,00%	17,86 ■	13
7	CrossChem, SIA	Ķīmiskās preces	31 806	104,86%	5,65 ■	55
8	NextSell, SIA	Ķīmiskās preces	28 363	4 reizes	-0,59 ■	13
9	Ultraplast EU, SIA	Plastmasas izstrādājumi	24 101	54,78%	7,52 ■	34
10 ¹	BALTIC CANDLES Ltd, SIA	Ķīmiskās preces	23 772	10,08%	16,71 ■	287
11	GroGlass, SIA	Stikls un stikla izstrādājumu ražošana	23 282	28,50%	23,14 ■	178
12	DEPSOL TECHNOLOGIES, SIA	Ķīmiskie reaģenti	22 700	78,02%	4,71 ■	3
13	Culimeta Baltics, SIA	Stikla šķiedras izstrādājumi	18 834	29,40%	18,24 ■	79
14	Olaines ķīmiskā rūpnīca "BIOLARS", AS	Ķīmiskās preces	15 756	3,86%	10,21 ■	171
15	IHB, SIA	Ķīmiskās preces	13 139	141,95%	3,56 ■	7
16 ¹	BC Trade Ltd., SIA	Ķīmiskās preces	13 127	29,93%	13,86 ■	2
17	CHEMISPEC, SIA	Ķīmiskās preces	12 672	9,28%	13,59 ■	11
18	Sunningdale Tech (Riga), SIA	Plastmasas izstrādājumi	12 200	21,17%	-6,34 ■	158
19	PEPI RER, SIA	Plastmasas izstrādājumi	12 036	12,11%	8,52 ■	186
20	LAT SALT TRADE, SIA	Ķīmiskās preces	11 200	5 reizes	18,06 ■	2
21	TELKO LATVIA, SIA	Ķīmiskās preces	10 026	23,75%	4,75 ■	10
22	BRENNTAG LATVIA, SIA	Ķīmiskās preces	9 925	19,25%	5,54 ■	11
23	RAGS, SIA	Auto ķīmija, auto krāsas	9 816	8,49%	12,02 ■	55
24	NORDIC PLAST, SIA	Plastmasas izstrādājumi	9 411	60,99%	2,44 ■	123
25	Schoeller Allibert, SIA	Plastmasas izstrādājumi	9 396	65,42%	-1,25 ■	31

¹ Atšķirīgs pārskata periods no 01.05.2021. līdz 30.04.2022.
Avots: Firms.lv, licencēti UR dati

Metālapstrāde un mašīnbūve

Jāveido lielāki izejvielu krājumi

SIA "Valpro" valdes
priekšsēdētājs
Aivars Flemings

Pēc lielā šoka 2022. gada pavasarī, kad metālu piegādes sākotnējās ķēdes no "Severstal" tika pārrautas, uzņēmumam divos mēnešos izdevās situāciju stabilizēt, ātri tika atrasti jauni piegādātāji, un tagad metāli tiek piegādāti no Eiropas. Tāpat piegādes skatāties arī uz Turciju un Indiju. Tikai, ja iepriekš metālu krājumus uzglabāja piegādātāji, tagad pašiem jāveido lielāki izejvielu krājumi, kas prasa vairāk līdzekļu. Metālu augstās cenas uzņēmums cenšas kompensēt divos veidos – gan paaugstinot gala produkcijas cenu, gan strādājot pie izmaksu samazināšanas.

Pēdējos 10 gados uzņēmums ieguldījis 2,5 miljonus eiro energoefektivitātes paaugstināšanai, un tas tagad ļauj mazināt augsto energoresursu cenu ietekmi. Pagaidām uzņēmums nekvalificējas atbalstam energoietilpīgajiem uzņēmumiem, jo energoresursu izmaksas veido 2,7% no kopējām ražošanas izmaksām, bet no oktobra "Valpro" elektrību pirks par biržas cenu, un tad šī 3% robeža varētu arī tikt pārsniegta. Daudz svarīgāks būs atbalsts mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kur valsts kompensēs 50% no cenas, kas pārsniedz 160 eiro par megavatstundu.

Nozares TOP 25 uzņēmumi

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2021. gada apgroz. tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2020. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	Severstal Distribution, SIA	Metālapstrāde	1 531 033	112,77%	3,85	251
2	Bucher Municipal, SIA	Mašīnbūve	64 150	11,94%	3,99	371
3	EAST METAL, SIA	Metālapstrāde	53 450	6,17%	2,88	678
4	ELME METALL LATVIA, SIA	Metāla tirdzniecība	53 265	74,82%	9,47	25
5 ¹	Jensen Metal, LSEZ SIA	Metālizstrādājumi	51 630	54,47%	12,77	391
6	Scanalloys LV, SIA	Metāla tirdzniecība	47 288	67,83%	1,51	7
7	AKG THERMOTECHNIK LETTLAND, SIA	Mašīnbūve	34 642	29,34%	5,3	299
8	RĪGAS ELEKTROMAŠĪNBŪVES RŪPNĪCA, AS	Mašīnbūve	32 693	-52,34%	-8,62	705
9 ²	Krāsaino Metālu Manufaktūra, AS	Metālizstrādājumi	29 311	107,82%	2,77	77
10	LEAX Rēzekne, Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas SIA	Metālapstrāde	28 264	10,91%	7,24	246
11	GRANĪTS, SIA	Metālizstrādājumi	26 731	119,60%	31,51	31
12	AKVEDUKTS, AS	Caurules	25 977	21,29%	8,6	101
13	Trelleborg Wheel Systems Liepaja, LSEZ SIA	Metālizstrādājumi	25 361	70,61%	0,06	165
14	Malmar Sheet Metal, SIA	Metālapstrāde	24 329	36,46%	-0,42	243
15	EMJ Metāls, SIA	Metālapstrāde	24 106	103,34%	8,81	138
16	S.B.C., SIA	Metālizstrādājumi	23 948	21,82%	-2,44	168
17 ²	ZIEGLERA MAŠĪNBŪVE, SIA	Mašīnbūve	22 866	36,18%	6,28	274
18	AVE STEEL, SIA	Metāla tirdzniecība	21 782	110,35%	14,55	19
19	SCM Latvia, SIA	Metālizstrādājumi	21 317	40,26%	4,19	76
20	MillFer, SIA	Metāla tirdzniecība	20 852	-45,04%	0,71	5
21 ²	VALPRO, SIA	Metālizstrādājumi	20 123	16,86%	8,65	385
22	BRABANTIA LATVIA, SIA	Metālapstrāde	19 909	18,49%	4,87	156
23	BaltMetExport, SIA	Metālizstrādājumi	19 343	27,40%	8	8
24	POLIURS, SIA	Caurules	18 829	62,19%	11,86	87
25	CW Technics, SIA	Metālapstrāde	18 527	92,58%	20,38	96

¹ Atšķirīgs pārskata periods no 01.05.2021. līdz 30.04.2022.

² Atšķirīgs pārskata periods no 01.10.2020. līdz 30.09.2021.

Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

Liels izaicinājums ir Krievijas tirgus pamešana

AS "Liepājas papīrs"
valdes priekšsēdētājs
Jānis Vilnītis

2022. gadā liels izaicinājums bija Krievijas tirgus pamešana, kas jākompensē ar jauniem eksporta tirgiem citās valstīs. Jau 2021. gadā koncerns turpināja mazināt ražošanas un pārdošanas apjomus Krievijas tirgum, kā iemeslu minot augstu risku samaksas saņemšanai, papildu zaudējumu iespējamību transportēšanas dēļ, kā arī Krievijas rubļa kursa svārstību dēļ. Savukārt kopš 2022. gada februāra sadarbība ar Krieviju nenotiek. Pamatot Krievijas tirgu, kā galveno eksporta noieta tirgu uzņēmums saskata Vāciju.

Tāpat arī problēmas turpmāk radīs izejmateriālu un energoresursu cenu pieaugums, ko jāspēj kompensēt ar cenas pieaugumu uzņēmuma produkcijai. Tāpat uzņēmums nepastāvīgo un neprognozējamo piegāžu dēļ palielina izejmateriālu krājumus. Regulāra izejmateriālu un energoresursu cenu kāpuma, kā arī kopējās inflācijas dēļ tiek domāts par iekšējo procesu optimizāciju, lai gala produkta cenas pieaugums klientiem ir pēc iespējas zemāks.

Nozares TOP 25 uzņēmumi

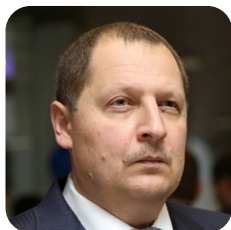
N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2021. gada apgroz. tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2020. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	LIVONIA PRINT, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	74 448	14,08%	2,16	680
2 ¹	PNB Print, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	24 434	12,29%	-2,53	300
3	Poligrāfijas Apgāds (PolAp), SIA	Poligrāfijas iekārtas un materiāli	14 558	11,93%	5,26	32
4	JELGAVAS TIPOGRĀFIJA, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	14 018	35,57%	2,98	177
5	Rotoweb, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	13 861	2,77%	16,75	82
6	Poligrāfijas grupa Mūkusala, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	13 402	-0,94%	10,57	105
7 ²	StarLett, SIA	Poligrāfijas iekārtas un materiāli	11 730	61,16%	7,19	28
8	ADVERTS, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	8 731	22,80%	10,54	69
9	DARDEDZE HOLOGRĀFIJA, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	6 566	8,90%	5,54	138
10	VEITERS KORPORĀCIJA, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	4 286	-1,25%	0,51	66
11	BALTINK, SIA	Poligrāfijas iekārtas un materiāli	4 229	16,41%	7,42	11
12	KARLSBERG, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	4 174	-16,65%	9,85	44
13	MRS Vidzeme, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	3 209	98,77%	15,86	1
14	POLITECH, SIA	Poligrāfijas iekārtas un materiāli	3 049	23,63%	5,44	5
15	Betta Press, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	2 806	20,19%	2,44	4
16	HM RĪGA, Latvijas - Vācijas kopuzņēmums, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	2 749	-0,52%	0,02	45
17	UnitedPress Tipogrāfija, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	2 722	13,53%	-1,5	46
18	ZEMGUS LB, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	2 676	-2,85%	11,36	51
19	OLDERI, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	2 406	15,70%	9,34	32
20	RAUDA, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	2 116	-6,96%	15,92	24
21	EVEKO, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	1 994	22,70%	3,86	24
22	TALSU TIPOGRĀFIJA, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	1 992	22,98%	-0,02	47
23	BALTIJAS BANKNOTE, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	1 903	11,18%	-0,07	29
24	REIMEI, SIA	Poligrāfijas iekārtas un materiāli	1 884	165,64%	-6,16	3
25	Green Print, SIA	Poligrāfijas pakalpojumi	1 749	8,37%	7,94	24

¹ Ir nodrošinājumi.

² Atšķirīgs pārskata periods no 01.02.2021. līdz 31.01.2022.

Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

Vieglā rūpniecība, iepakojums

Izdevies maksimāli samazināt sankciju ietekmi

SIA "Polipaks"
valdes priekšsēdētājs
Andrejs Kologrejs

Pret Krieviju un Baltkrieviju vērstās sankcijas daļēji ietekmējušas SIA "Polipaks" saimniecisko darbību, tomēr uzņēmumam izdevies maksimāli samazināt to ietekmi, savlaicīgi sākot iekšējo procesu pārskatīšanu un optimizēšanu. Tomēr aizvien pastāv nenoteiktība par sankciju ietekmi, tāpēc uzņēmuma vadība nepārtraukti izvērtē situāciju.

2021. gadā palielināti gan ražošanas apmēri, gan vairumtirdzniecības apmēri, turklāt tas noticis gan Latvijā, gan eksporta tirgos.

2021. gadā uzņēmumā palielināts arī darbinieku skaits, līdz ar to palielinājās izdevumi darba algai.

2021. gadā uzņēmuma pētniecības un attīstības departaments turpināja darbu pie jaunu produktu ar augstu pievienoto vērtību attīstības. Šim nolūkam 2021. gadā tika veiktas investīcijas jaunu inovatīvu tehnoloģisko iekārtu iegādei.

Savukārt Covid-19 pandēmija nav atstājusi būtisku negatīvu ietekmi uz uzņēmuma darbības rezultātiem.

Nozares TOP 25 uzņēmumi

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2021. gada apgroz. tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2020. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	POLIPAKS, SIA	Iepakojums, iesaiņošana	55 624	15,91%	1,29	281
2	STORA ENSO PACKAGING, SIA	Iepakojums, iesaiņošana	53 838	23,07%	9,4	182
3	Nexis Fibers, SIA	Tekstilizstrādājumu ražošana	31 088	24,07%	5,22	125
4	LAUMA FABRICS, Liepājas speciālās ekonomiskās zonas SIA	Tekstilizstrādājumu ražošana	29 065	18,41%	1,36	367
5	TETRA PAK, SIA	Iepakojums, iesaiņošana	28 528	37,61%	5,33	22
6	MULTIPACK, SIA	Iepakojums, iesaiņošana	25 271	10,37%	2,16	85
7	iCotton, SIA	Tekstilizstrādājumu ražošana	21 658	-23,69%	10,6	143
8	Fristads Production, SIA	Darba aizsardzības līdzekļi, formastērpi, darba apģērbi: ražošana, šūšana	15 533	19,49%	2,86	21
9	VG KVADRA PAK, AS	Iepakojums, iesaiņošana	15 425	10,00%	7,95	145
10	MARKO KEA, SIA	Iepakojums, iesaiņošana	12 538	48,09%	10,28	63
11	Pranamat Sales & Marketing, SIA	Tekstilizstrādājumu ražošana	11 368	-20,07%	-2,79	58
12	LINDSTROM, SIA	Darba aizsardzības līdzekļi, formastērpi, darba apģērbi: ražošana, šūšana	10 627	2,20%	5,82	91
13	KLIPPAN-SAULE, Latvijas-Zviedrijas kopuzņēmums, SIA	Tekstilizstrādājumu ražošana	9 352	30,95%	5,92	164
14	GEFA LATVIJA, SIA	Apģērbi: rūpnieciskā ražošana, šūšana	8 919	9,35%	12,05	181
15	PAKELLA, SIA	Iepakojums, iesaiņošana	8 449	39,42%	4,19	42
16 ¹	Spectre Latvia, SIA	Apģērbi: rūpnieciskā ražošana, šūšana	7 993	-7,61%	10,26	448
17	66 NORTH BALTIC, SIA	Apģērbi: rūpnieciskā ražošana, šūšana	7 911	23,25%	10,45	166
18	Arcxo Group, SIA	Iepakojums, iesaiņošana	7 416	74 reizes	13,83	3
19	NYBO DOBELE, SIA	Apģērbi: rūpnieciskā ražošana, šūšana	7 168	15,57%	6,1	156
20	SNICKERS PRODUCTION, LATVIA, SIA	Darba aizsardzības līdzekļi, formastērpi, darba apģērbi: ražošana, šūšana	6 630	5,78%	7,81	70
21	Pranamat Fabrika, SIA	Tekstilizstrādājumu ražošana	6 545	-12,18%	14,94	21
22	LINDSTROM PRODEM, SIA	Darba aizsardzības līdzekļi, formastērpi, darba apģērbi: ražošana, šūšana	6 473	10,76%	3,62	145
23	MAGISTR, SIA	Tekstilizstrādājumu ražošana	6 347	-0,11%	6,94	131
24	ARTA-F, AS	Galanterijas preču ražošana	6 165	8,83%	3,04	193
25	SRC, SIA	Darba aizsardzības līdzekļi, formastērpi, darba apģērbi: ražošana, šūšana	6 161	10,39%	7,73	107

¹ Atšķirīgs pārskata periods no 01.04.2021. līdz 31.03.2022.
Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

Zinātniskā pētniecība un ražošana

Investēs 300 000 eiro zinātniskās pētniecības projektos

LETA žurnālists
Ivars Motivāns

Zinātniskās ražošanas nozares līderis – optisko instrumentu un dažādu augsti tehnoloģisko iekārtu komponentu ražotājs “ISP Optics Latvia” – 2022. gadā turpināja iesāktos zinātniskās pētniecības projektus, investējot kopumā 300 000 eiro. Pētniecības projektos iesaistīti gan apakšuzņēmēji, gan zinātniskās iestādes, piemēram, Cietvielu fizikas institūts un citi. Viens no būtiskākajiem projektiem ir infrasarkanā spektra optiskā stikla vārišanas tehnoloģijas izstrāde.

Tāpat uzņēmums turpinās ieguldīt jaunās iekārtās, kuras palīdzēs attīstīties un saglabāt līdera pozīcijas pasaules tirgū infrasarkanās optikas sfērā. Arī 2021. gadā uzņēmums uzstādīja jaunu ražošanas līniju. Kopumā pagājušajā finanšu gadā investīcijās modernās ražošanas iekārtās un ražošanas un uzskaites programmatūras uzlabošanā ieguldīti 1 405 188 eiro, kā arī 371 552 eiro ieguldīti ražošanas telpu izveidē un modernizācijā.

Nozares TOP 25 uzņēmumi

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2021. gada apgroz. tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2020. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1 ¹	ISP Optics Latvia, SIA	Zinātniskā ražošana un tehnoloģija	13 219	25,22%	5,78 ■	103
2	DOKUMEDS, SIA	Zinātniskā pētniecība	8 581	12,79%	15,78 ■	66
3 ²	AVIATEST LTD, SIA	Zinātniskā pētniecība	6 456	62,89%	20,01 ■	59
4	Syneos Health Latvia, SIA	Zinātniskā pētniecība	5 105	5,73%	41,62 ■	33
5	BioAvots, SIA	Zinātniskā pētniecība	2 948	57,08%	8,18 ■	9
6	LĀSMA, zinātniski tehniskā firma, SIA	Zinātniskā ražošana un tehnoloģija	2 641	22,47%	3,35 ■	20
7	Inovāciju tehnoloģiju centrs, SIA	Zinātniskā ražošana un tehnoloģija	1 964	5 reizes	7,85 ■	2
8	Smartlab Techniques, SIA	Zinātniskā ražošana un tehnoloģija	1 923	-8,11%	7,71 ■	2
9	CLINICAL RESEARCH FOUNDATION EEU, SIA	Zinātniskā pētniecība	1 818	92,95%	18,56 ■	2
10 ³	IMEDCO PT3, SIA	Zinātniskā ražošana un tehnoloģija	1 607	4 reizes	22,3 ■	5
11	RTU servisu aģentūra, SIA	Zinātniskā ražošana un tehnoloģija	1 540	82,01%	0,9 ■	80
12	Sidra Vacuum, SIA	Zinātniskā ražošana un tehnoloģija	1 509	62,43%	12,74 ■	25
13	IQVIA RDS Latvia, SIA	Zinātniskā pētniecība	1 384	12,79%	5,08 ■	31
14	RCG Lighthouse, SIA	Zinātniskā ražošana un tehnoloģija	1 298	25,30%	-6,62 ■	4
15	Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts, SIA	Zinātniskā pētniecība	1 090	-23,69%	6,35 ■	33
16	SISTĒMU INOVĀCIJAS, AS	Zinātniskā pētniecība	943	-3,07%	30,85 ■	24
17	BALTIC OIL MANAGEMENT, SIA	Zinātniskā pētniecība	779	96,62%	0,49 ■	12
18	GENERA, SIA	Zinātniskā pētniecība	763	41,93%	9,8 ■	12
19	H & P Baltic Processing, SIA	Zinātniskā pētniecība	723	33,57%	6,48 ■	16
20 ⁴	ZINĀTNES, INOVĀCIJU UN TESTĒŠANAS CENTRS	Zinātniskā ražošana un tehnoloģija	708	-0,89%	99,31 ■	0
21	Allatherm, SIA	Zinātniskā pētniecība	615	49,07%	15,84 ■	13
22	Schaeffler Baltic, SIA	Zinātniskā ražošana un tehnoloģija	590	-35,57%	55,43 ■	2
23	LightHouse ESCO, SIA	Zinātniskā ražošana un tehnoloģija	532	67,14%	-1,32 ■	7
24	HANSA ENERGO, SIA	Zinātniskā ražošana un tehnoloģija	487	94,46%	1,85 ■	6
25 ⁵	Advanced Development Networks, SIA	Zinātniskā ražošana un tehnoloģija	470	44,62%	98,04 ■	1

¹ Atšķirīgs pārskata periods no 01.07.2021. līdz 30.06.2022.

² Ir aktīva reorganizācija.

³ Saimnieciskās darbības apturēšana.

⁴ Izslēgts no PVN reģistra.

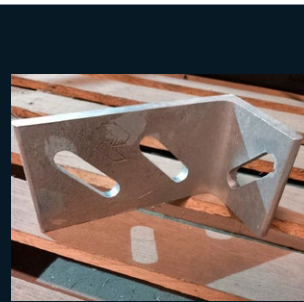
⁵ Ir nodrošinājumi.

Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

JP
DIGITAL

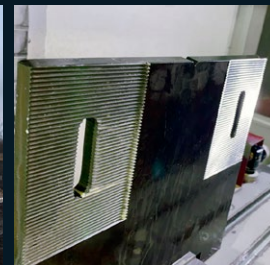

Nautrēnu iela 12, Rīga
+371 25 551 535
info@jpdigital.lv
www.jpdigital.lv

**Dažāda veida
un sarežģītības
metāla izstrādājumi
un konstrukcijas
pēc individuāla
pasūtījuma**

- >>> Vairāk nekā 10 gadu pieredze
- >>> Dažādas sarežģītības tehniskie risinājumi metālapstrādes nozarē

Latvijas biznesa gada pārskats 2022 • RŪPNIECĪBA
11. izdevums.

Sadarbībā ar **LETA** un informācijas grupu "Latvijas Tālrunis"
nacionālā informācijas aģentūra

Izdevējs **Firmas.lv**

www.firmas.lv

Pērses iela 9/11, Rīga, LV 1011, tālrunis: +371 67 770 757

Informācijai ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka.

Grāmatas vai tās daļas pārpublicēšana un visa veida (arī elektroniska) pavairošana aizliegta.

Sadarbības partneri:

Latvijas Tālrunis

OXFORD
RESEARCH